

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2020 թվականի
հուլիսի 9 -ի N 1165 - Ա որոշման

«Հավելված N 1
ՀՀ կառավարության 2013 թվականի
հունիսի 6-ի N 585-Ա որոշման

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂԻ ՀԱՄԱԶԳԵՍՏԻ ԶԵՎԸ

I. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂԻ ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԵՎԸ

1. Գլխարկ՝ ականջակալներով, կարակովեն

1) մահուդից՝ բաղկացած թասակից, ականջակալներից և ճակատային մասից (հովար). ականջակալները և հովարը մշակված են մոխրագույն բնական կարակովից, թասակը չորստապականի է, հովարի առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատկերով ոսկեգույն մետաղից զլխարկանշան:

2. Գլխարկ՝ բրոյա, ամենօրյա

1) մուգ կապույտ կտորից՝ զլխարկաբոլորքով. կազմված է սև, լաքապատ զլխարկահովարից և զլխարկաբոլորքից, որի վրա 2 ոսկեգույն կոճակով ամրացվում է ոսկեզօծ զարդապարան (գոտի), զլխարկաբոլորքի վերևի և գագաթի միացման տեղով անցնում է 2 մմ լայնքով կարմիր մահուդից եզրաքույթ, գագաթնամասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, զլխարկաբոլորքի վրա՝ առջևի կենտրոնական մասում, ամրացվում են ոսկեզօծ թելերով ասեղնագործված դափնու տերևներ և փոքր զլխարկանշան՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատկերով:

3. Գլխարկ՝ բրոյա, տոնական

1) կառուցվածքով և ձևով նման է սույն հավելվածի 2-րդ կետում նկարագրված ամենօրյա բրոյա զլխարկին, կարվում է տոնական տարագաբաճկոնի կտորից, զլխարկահովարի արտաքին մակերեսի վրա՝ առջևի մասում, 2 կողմից ոսկեզօծ թելերով ասեղնագործվում են դափնու տերևներ:

4. Վերարկո՞ւ ձմեռային, բրդյա, կարակուլե օճիքով, ուսաղիրներով

1) մուգ կապույտ կտորից՝ հանվող թնական կարակուլե օճիքով. ձևվածքն ունի կիա նստած ուրվագիծ, 2 լանջափեշերը կոճկվում են 3 զույգ կոճակով, 2 գրպանը՝ ներկարովի, կափույրներով, օճիքը ծալովի է, ծայրերը՝ կարմիր եզրակարերով, մեջքամասը՝ մեջտեղի կարով, հետևամասում՝ 2 կոճակով իրանաձիգ զոտի, թևքերը՝ երկկարանի, ներկարված, աստառը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, կոճակները՝ ոսկեզույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով, ուսաղիրները՝ կարվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշանով:

5. Տարագարաճկո՞ւ բրդյա, տոնական, ուսաղիրներով

1) երկփեշ, 6 կոճակները տեղադրվում են երկշարք. հետծալված, կարմիր եզրակարված օճիքի անկյունները եզրագարդարվում են ոսկեզօծ թելերով ասեղնագործված դափնու տերևներով, թևքածալերը՝ կարմիր եզրակարով, 2 թևքաբերանին ոսկեզօծ թելերով ասեղնագործված են դափնու տերևներ, կարմիր եզրաքուղերին զուգահեռ ասեղնագործված են ոսկեզօծ մակաշերտեր. տարագարաճկո՞նի 2 փեշի ներքևի մասերում՝ ձևավոր կափույրով ներկարված գրպաններ, հետևամասում՝ բացվածք, աստառը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, կոճակները՝ ոսկեզույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով. ուսաղիրները՝ կարվող, ոսկեզօծ, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշանով:

6. Տարագարաճկո՞ւ բրդյա, ուսաղիրներով

1) մուգ կապույտ կտորից՝ միափեշ. 4 կոճակները տեղադրված են միաշարք, հետծալված օճիքի վրա ոսկեզօծ թելերով ասեղնագործված են դափնու տերևներ. տարագարաճկո՞նի 2 փեշի ներքևի մասերում՝ ձևավոր կափույրով ներկարված գրպաններ, կրծքամասի 2 կողմում տեղադրված են կոճակով կոճկվող կափույրով վրադիր 2 գրպաններ, հետևամասում՝ բացվածք, աստառը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, կոճակները՝ ոսկեզույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով, ուսաղիրները՝ կարվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշանով:

7. Բաճկո՞ւ բրդյա, ուսաղիրներով

1) մուգ կապույտ կտորից՝ միակողմ, շղթայով կոճկվող. կրծքամասի 2 կողմում տեղադրված են կոճակով կոճկվող ձևավոր կափույրով վրադիր 2 գրպաններ, մեջքամասը՝

վերին կտրվածքով, թևքերը՝ միակար թեզանիքներով և կտրվածքով, ներքնամասում՝ 2 թեք ներկարված գրապաններ, թեզանիքները կոճկվում են 2 կոճակով, աստառը՝ մետաքայա, ծոցագրապաններով, կոճակները՝ ոսկեգույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր, ուսադիրները՝ հանվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշանով:

8. Տարատ՝ բրդյա, կիսաբամբակյա

1) մուգ կապույտ կտորից՝ ուղիղ ուրվագծով. գոտին՝ գոտեմակօղերով, կոճկվում է 2 կոճակով և շղթայով, մետաքայա աստառով, կողագծերը՝ կարմիր եզրաքուղով և 2 սմ լայնությամբ 2 գունաժապավենով, արտաքին գրապանները՝ ուղիղ, հետևամասի աջ կողմում՝ կոճակով կոճկվող կափույրով գրապան:

9. Վերնաշապիկ՝ կարճաթե, ուսադիրներով

1) սպիտակ կտորից՝ ծալովի օձիքով, կրծքամասում՝ կոճակով կոճկվող ձևավոր կափույրով և շերտակարով վրադիր գրապաններ, ուղիղ գոտիով, կարագծերին՝ առաջական ժապավեններ, հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, կոճկվում է 8 կոճակով, ձախ կտրվածքը՝ շերտակարով, թևքերը՝ կարճ, ուղիղ թևքածալերով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար:

10. Վերնաշապիկ՝ երկարաթե, ուսադիրներով

1) սպիտակ կտորից, օձիքը՝ կանգուն կտրվածքով, կրծքամասում՝ կոճակով կոճկվող ձևավոր կափույրով և շերտակարով վրադիր գրապաններ, ուղիղ գոտիով, կարագծերին՝ առաջական ժապավեններ, հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, կոճկվում է 8 կոճակով, ձախ կտրվածքը՝ շերտակարով, թևքերը՝ երկար, 2 կոճակով կոճկվող թեզանիքներով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար:

11. Փողկապ՝ մուգ կապույտ

1) ունի լայնացած ուրվագծով ձևվածք, պատրաստի տեսքն ավարտվում է ներքենում՝ սուր անկյունով, վերևում՝ մշտական հանգույցով, ասեղնագործված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, վերնաշապիկի օձիքի տակ ամրանում է առաջական ժապավենով և ամրակով, երկարությունը՝ 55-57 սմ:

12. Կաշվե գոտի՝ սև, Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի պատկեր ունեցող ճարմանդով

1) 50 մմ լայնությամբ, երկանցք մետաղյա ճարմանդը՝ Հայաստանի Հանրապետության զինանշանի պատկերով:

13. Գոտի՝ տարատի, սինթետիկ

1) 35 մմ լայնությամբ՝ մետաղյա ճարմանդով:

14. Վզպատ թաշկինակ՝ սպիտակ

1) տրիկոտաժե վզպատ թաշկինակ, լայնքը՝ 24 սմ, երկարությունը՝ 120 սմ:

15. Կիսաճտրավոր կոշիկ

1) սև գույնի կաշվից. երեսամասը՝ ամբողջական առաջամասով, ճտքերի հետևամասերն ունեն երկարացված գոտի, լեզվակը միացված է առաջամասին և ճտքերի ստորին մասին, ներբանների եզրերը վրաքաշվող մասերի հետ՝ կարերով, միացման մեղողը՝ սոսնձով:

16. Կոշիկ

1) սև գույնի կաշվից. երեսամասը՝ ամբողջական առաջամասով, կտրված հետևամասերով ամրացված գոտիով, հետևամասերի միացումն առաջամասերին՝ առաձգական ժապավենով, հիմնական և միջնաստանները՝ կտորից, կոշտ քթամասերը և հետևամասերը՝ արհեստական կաշվից, ներբանը ձևավորված է պոլիորեթանից՝ սոսնձով միացման մեղողով:

17. Թիկնոց-ուսնոց՝ կրելու գոտիով

1) մուգ կապոյտ՝ անջրանցիկ կտորից. ուղիղ ուրվագծով, օձիքը՝ կենտրոնական 5 կոճակով կոճկվող գաղտնի հանգույցով, լանջափեշերի վրա՝ թեք ներկարված միջանցիկ բացվածքներ, հանվող գլխանցով, օձիքը՝ ծալովի, մեջքամասը՝ դեպի դուրս բացվող վերին կարով:

18. Զետնոց

1) բրոյա, սև, հինգմատնյա.

2) սինթետիկ, սպիտակ, հինգմատնյա:

II. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿՐՏՍԵՐ ԼԵՅՏԵՆԱՆՏԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՆԴԱՊԵՏԻ ՀԱՄԱՁԳԵՍՏԸ

19. Գլխարկ՝ ականջակալներով, մորթուց

1) բաղկացած է թասակից, ականջակալներից և ճակատային մասից (հովար), թասակը չորստապականի է, հովարի առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատկերով ուկեգույն մետաղից գլխարկանշանով:

20. Գլխարկ՝ բրդյա (կիսաբրդյա)

1) մուգ կապույտ կտորից՝ գլխարկարողորքով. բաղկացած է սև լաքապատ գլխարկահովարից, որի վրա 2 փոքր մետաղյա կոճակով ամրացված է ուկեզօծ զարդապարան (զոտի), գլխարկարողորքը՝ մուգ կապույտ, գլխարկարողորքի վերևի և գագաթի միացման տեղով անցնում է 2 մմ լայնքով կապույտ մահուղից եզրակար, առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է ուկեգույն մետաղից փոքր գլխարկանշան՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատկերով:

21. Կեպի՝ կիսաբամբակյա

1) մուգ կապույտ կտորից՝ գլխարկարողորքով և հովարով. գլխարկարողորքի կենտրոնում ամրացված է պլաստմասայից ամրակ, հետևամասում՝ պալաստմասայից կարգավորիչ, գլխարկարողորքի առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում կամ ասեղնազործվում են հայերենով «Մաքսային ծառայություն» բառերը, իսկ հետևամասում՝ անգլերեն՝ «customs» բառը:

22. Վերարկու՝ ձմեռային, բրդյա, ուսաղիրներով (գնդապետների համար)

1) մուգ կապույտ կտորից՝ հանվող մորթե օճիքով. ձևվածքն ունի կիա նստած ուրվագիծ, 2 լանջափեշերը կոճկվում են 3 զույգ կոճակով, 2 զրպանը՝ ներկարովի, կափույրներով, օճիքը ծալովի է, ծայրերը՝ կարմիր եզրակարերով, մեջքամասը՝ մեջտեղի կարով, հետևամասում՝ 2 կոճակով իրանաձիգ զոտի, թևքերը՝ երկկարանի, ներկարված, աստառը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, կոճակները՝ ուկեգույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատկերով, ուսաղիրները՝ կարվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարրերանշանով:

23. Կիսավերաբեռն՝ ձմեռային, ուսաղիրներով

1) մուգ կապոյտ կտորից՝ հանվող մորթե օճիքով, ուղիղ ուրվագծով և տաք ներդիրով. կոճկվում է կափոյրով ծածկվող շղթայով, զոտկատեղում՝ թաքնված զոտկապարան, թիկունքը՝ վերին կտրվածքով, լանջափեշերի ներքևի մասում՝ մեծ վրադիր գրպաններ, իսկ վերևի մասում՝ ներկարված ձևավոր կափոյրով կոճկվող փոքր գրպաններ, թևքերը՝ գաղտնակարված թեզանիքներով, աստաղը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, ուսաղիրները՝ հանվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարրերանշանով.

2) մուգ կապոյտ կտորից՝ հանվող մորթե օճիքով, ուղիղ ուրվագծով մինչև զոտկատեղը ձգվող, զոտիով և տաք ներդիրով. կոճկվում է կափոյրով ծածկվող շղթայով, թիկունքը՝ վերին կտրվածքով, լանջափեշերի ներքևի մասում՝ թեք ներկարված գրպաններ, իսկ վերևի մասում՝ վրադիր ձևավոր կափոյրով կոճկվող փոքր գրպաններ, թևքերը գաղտնակարված թեզանիքներով, աստաղը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, կրծքամասի աջ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, իսկ ձախ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մետաղյա տարրերանշանը, ուսաղիրները՝ հանվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարրերանշանով:

24. Տարագարաճկոն՝ կիսաբրդյա

1) մուգ կապոյտ կտորից՝ հետծալված օճիքով, միափեշ. 4 կոճակները տեղադրված են միաշարք, տարագարաճկոնի 2 փեշի ներքևի մասերում՝ ձևավոր կափոյրով ներկարված գրպաններ, կրծքամասի 2 կողմում տեղադրված են կոճակով կոճկվող կափոյրով վրադիր 2 գրպաններ, օճիքի ձախ և աջ կողմերում ամրացվում են ոսկեզույն մետաղից Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշաններ, աստաղը՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, հետևամասում՝ բացվածք, կոճակները՝ ոսկեզույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատկերով, ուսաղիրները՝ կարվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարրերանշանով:

25. Բաճկոն՝ կիսաբրդյա, ուսաղիրներով

1) մուգ կապոյտ կտորից՝ հանվող մորթե օճիքով, ուղիղ ուրվագծով. կոճկվում է կափոյրով ծածկվող շղթայով, կրծքամասի 2 կողմերում տեղադրված են վրադիր

գրպաններ՝ կափույրներով, լանջափեշի ներքևում վրադիր կպչուն ժապավենով փակվող կափույրով թեք գրպաններ, մեջքամասը՝ վերին կտրվածքով, թևքերը ներկարված են, ավարտվում են էլաստիկ ժապավեններով մշակված թևքածալերով, որոնց վրա՝ կարգավորիչ երիզ՝ կոճկամով, գոտկատեղում՝ գոտի բաց կամրջակներով (5 հատ), որոնք փակվում են կոճկամով, աստառ՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով, բամկուն ունի տաք ներդիր, որն անջատվում և միացվում է շղթայով և կոճկամներով, կրծքամասի աջ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, մեջքամասի վերին կտրվածքից ներքև ամրացվում են կտորի վրա անգլերենով ասեղնագործված «Customs service» բառերը, ուսադիրները կտորից՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարրերանշանով:

26. Տարատ՝ կիսաբրդյա

1) մուգ կապույտ կտորից՝ ուղիղ ուրվագծով. մետաքսյա աստառով, գոտին՝ գոտեմակօղերով, կոճկվում է 1 կոճակով և շղթայով, արտաքին գրպանները թեք են, տեղադրված՝ եզրաքույից առաջ, հետևամասի աջ կողմում՝ կոճակով կոճկվող կափույրով ներկարված գրպան:

27. Տարատ՝ կիսաբամբակյա

1) մուգ կապույտ կտորից՝ ուղիղ ուրվագծով. գոտին՝ գոտեմակօղերով, կոճկվում է 1 կոճակով և շղթայով, արտաքին գրպանները թեք են՝ տեղադրված եզրաքույից առաջ, հետևամասի աջ կողմում՝ կոճակով կոճկվող կափույրով ներկարված գրպան:

28. Սվիտեր

1) մուգ կապույտ բրոյա գործվածքից՝ կլոր վզով, ուրվագիծը՝ ուղիղ, ներքևում՝ ներկտակ. թևքերը ներկարված են և ավարտված երկտակ թևքածալով, ուսերին և թևերի արմունկատեղերին կարված է մուգ կապույտ կտոր, ուսերին կտորից կարված ուսադիրներն ամրացվում են կոճկամով:

29. Վերնաշապիկ՝ կարճաթև (ամառային), ուսադիրներով

1) մաքսային ձևակերպումներ և փաստաթղթային գործառնություններ իրականացնող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ սպիտակ կտորից, մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ մուգ կապույտ կտորից. ծալովի օձիքով, կրծքամասում՝ կոճակով

կոճկվող ձևավոր կափույրով և շերտակարով վրադիր գրպաններ, ուղիղ գոտիով, կարագծերին՝ առաջական ժապավեններ, հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, կոճկվում է 8 կոճակով, ձախ կտրվածքը՝ շերտակարով, թևքերը՝ կարճ, ուղիղ թևքածալերով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար, կրծքամասի՝ աջ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, իսկ ձախ կողմի գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մետաղյա տարբերանշանը:

30. Վերնաշապիկ՝ երկարաթև (ամառային կամ ձմեռային), ուսադիրներով

1) մաքսային ձևակերպումներ և փաստաթղթային գործառնություններ իրականացնող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ սպիտակ կտորից, մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ մուգ կապույտ կտորից. օճիքը՝ կանգուն կտրվածքով, կրծքամասում՝ կոճակով կոճկվող ձևավոր կափույրով և շերտակարով վրադիր գրպաններ, ուղիղ գոտիով, կարագծերին՝ առաջական ժապավեններ, հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, կոճկվում է 8 կոճակով, ձախ կտրվածքը՝ շերտակարով, թևքերը՝ երկար, 2 կոճակով կոճկվող թեզանիքներով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար, կրծքամասի աջ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, իսկ ձախ կողմի գրպանի կափույրի վրա ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մետաղյա տարբերանշանը, սպիտակ կտորից երկարաթև վերնաշապիկի հետ պարտադիր կրում են մուգ կապույտ փողկապ:

31. Փողկապ՝ մուգ կապույտ

1) ունի լայնացած ուրվագծով ձևվածք, պատրաստի տեսքն ավարտվում է ներքևում՝ սուր անկյունով, վերևում՝ մշտական հանգույցով, վերնաշապիկի օճիքի տակ ամրանում է առաջական ժապավենով և ամրակով, երկարությունը՝ 55-57 սմ:

32. Վզպատ թաշկինակ՝ սպիտակ

1) տրիկոտաժե վզպատ թաշկինակ, լայնքը՝ 24 սմ, երկարությունը՝ 120 սմ:

33. Շապիկ՝ տրիկոտաժե

1) ուղիղ ձևվածքով, սպիտակ կարճաթև կամ երկարաթև, կլոր օճիքով՝ մաքսային ձևակերպումներ և փաստաթղթային գործառնություններ իրականացնող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար.

2) ուղիղ ձևվածքով, մուգ կապույտ, կարճաթև կամ երկարաթև, կլոր օճիքով՝ մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար:

34. Գոտի՝ տարատի, սինթետիկ

1) 35 մմ լայնությամբ, մետաղյա ճարմանդով, խակ մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ հատուկ միջոցներ և զենք կրելու համար նախատեսված պատյանով:

35. Կոշիկ՝ կիսաճոքավոր

1) սև գույնի կաշվից. երեսամասը՝ ամբողջական առաջամասով, ճտքերի հետևամասերն ունեն երկարացված գոտի, լեզվակը միացված է առաջամասին և ճտքերի ստորին մասին, ճտքերի ստորին մասը՝ սև բրեզենտե անջրանցիկ կտորից, ներբանների եզրերը՝ վրաքաշվող մասերի հետ՝ կարերով, միացման մեթոդը՝ սոսնձով և գամերով:

36. Կոշիկ

1) սև գույնի կաշվից. երեսամասը՝ ամբողջական առաջամասով, կտրված հետևամասերով, ամրացված գոտիով, հետևամասերի միացումն առաջամասերին՝ առաջական ժապավենով, հիմնական և միջնաստանները՝ կտորից, կոշտ քթամասերը և հետևամասերը՝ արհեստական կաշվից, ներբանը ձևավորվում է պոլիուրէթանից՝ սոսնձով:

37. Թիկնոց-ուսնոց՝ կրելու գոտիով

1) մուգ կապույտ, անջրանցիկ կտորից, ուղիղ ուրվագծով, օճիքը՝ կենտրոնական 5 կոճակով կոճկվող գաղտնի հանգույցով, լանջափեշերի վրա՝ թեք ներկարված միջանցիկ բացվածքներ, հանվող գլխանոցով, օճիքը՝ ծալովի, մեջքամասը՝ դեպի դուրս բացվող վերին կարով:

38. Ձեռնոց

1) բրոյա, սև, հինգմատնյա կամ սինթետիկ, սպիտակ, հինգմատնյա.

2) սև բնական կաշվից, հինգմատնյա ամբողջական կամ կտրվածքով:

39. Կապույտ վերնաշապիկ (մաքսային գննում անցկացնողի)

1) Վերնաշապիկը մուգ կապույտ կտորից է (270 գր. քառ. մետր խտությամբ, 50 տոլու բամբակ, 50 տոլու Պ/Է), ուղիղ ուրվագծով, անզլիական ծալովի օձիքով: Վերնաշապիկի առաջամասը կոճկվում է գաղտնի շերտակարով պլաստմասսայե հինգ կոճակների օգնությամբ: Կրծքամասում շերտիկավոր վրադիր գրանուներ են, որոնք ուղիղ կափույրով կոճկվում են երկու գաղտնի կոճակներով: Հետևամասը վերին կտրվածքով է, որից իշնում են երկու ուրվագծային կարեր: Ուսագլխին մշակվում են 14 սմ երկարությամբ գլխիկավոր կոճակով ամրացվող ուսաղիբներ, որոնց վրա հազցված է լայն մակողակ՝ ուկեզօծ թելերով ասեղնագործված, 10 մմ լայնքով հյուսքածն գործվածքի շերտով: Առաջամասի ծախս հատվածում գրանուի վերևի մասում, մշակվում է 2 հատ փոլադով ախալակ: Վերնաշապիկի թևերի բազկային մասը կարգավորվում է ախալակով՝ մեկ օղակ՝ երկու կոճակներով: Թևերի վերևի հատվածում ներսի կողմից մշակվում է 2 սմ լայնքով ժապավեն, որպես թևերի երկարության կարգավորիչ, կոճկվում է 1 հատ 14 մմ գլխիկավոր կոճակով: Վերնաշապիկի ծախս թևի վրա՝ ուսագլխից 80 մմ ցած, ամրացվում է 80 մմ x 1 00 մմ չափսով ասեղնագործված՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանը: Աջ կողմի գրանուի վերևում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված՝ «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» քառերը:

40. Մաքսային տարատ (մաքսային գննում անցկացնող դաշտային համագգեստ)

1) Մաքսային տարատը մուգ կապույտ է (270 գր. քառ. մետր կտորից, բաղադրությունը՝ 50 տոլու բամբակ, 50 տոլու Պ/Է): Առաջամասը բաղկացած է կողքից ներկարված թեք գրանուներից և երկու վրադիր գրանուներից: Տարատի հետևամասում ներկարված երկու գրանուների և առաջամասի վրադիր գրանուների մուտքը մշակվում է պլաստմասսայե շղթայով: Տարատի առաջամասը մշակվում է մետաքսե աստառով: Տարատի կողագիծը զարդակարվում է: Տարատի տոտարերանը փակվում է ուղինով (ձգվող ժապավեն), որը մշակվում է 3 սմ չափի կտորի երիզով: Գոտին ներսից մշակվում է պնդացնող կտորով և զարդակարվում է 3 շերտով: Տարատի կամրջակները կարգավորվող են, մշակվում են 2 կոճամաներով, կոճկվում է կոճամով և շղթայով: Առաջամասի վրադիր գրանուների վրա մշակվում են գրիչի կամ մատիտի համար նախատեսված փոքրիկ՝ 4 սմ լայնքով գրանիկներ, որոնք կոճկվում են կպչուն ժապավենով:

41. Տրիկոտաժե շապիկ «Պոլո»

1) Շապիկը բաց երկնագույն գործվածքից է (100 տոկոս բամբակյա, 180 գր. քան. մետր տրիկոտաժե «Պիկե»), օձիքը՝ ծալովի, կրծքամասում՝ 3 կոճակ, կարճաթև (եզրամասը՝ թեղանիքով): Կրծքամասում տպագրվում է մաքսային ծառայության տարրերանշանը և հայերենով ու անգլերենով տպագրված են «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, իսկ թիկունքին՝ «Customs service» լուսարձակող բառերը:

42. Վերնաշապիկ՝ կարճաթև, ամառային, գրասենյակային, ուսադիրներով

1) Վերնաշապիկը բաց երկնագույն կտորից է (65 տոկոս վիսկոզ, 35 տոկոս Պ/Է, 170 գր. քան. մետր խտությամբ), ծալովի անգիհական օձիքով, կրծքամասում կոճակով կոճկվող՝ ձևավոր կափույրով և շերտակարով վրադիր գրապաններ են: Տարատի տակը դնովի: Հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, հետևամասի երկայնքով՝ 3 զարդակարով: Կոճկվում է 8 կոճակով, ձախ կտրվածքը՝ շերտակարով: Թեկերը՝ կարճ, ուղիղ թեկածալերով, ձախ թևին՝ 80 մմ x 100 մմ չափսով Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշան: Առաջամասի ձախ հատվածում գրապանի վերևի մասում մշակվում է 2 հատ 15 մմ x 40 մմ փոլադով ախակ: Ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար:

43. Տարատ՝ կիսաբրդյա, ամառային, գրասենյակային աշխատողների համար

1) Տարատը մուգ կապույտ գործվածքից է (240 գր. քան. մետր խտությամբ, 70 տոկոս բուրդ, 30 տոկոս Պ/Է), արտիկուլը՝ C 2453, մետաքսյա աստառով է: Գոտին գոտեմակօղերով է, կոճկվում է մեկ կոճակով և շղթայով: Արտաքին գրապանները թեք են՝ տեղադրված եզրաքուղից առաջ: Հետևամասի աջ և ձախ կողմերում կոճակով կոճկվող կափույրով ներկարված գրապան է: Փողքերը՝ ազատ ծալովի, ազատթողի:

44. Սպայական կաշվե կոշիկ (տղամարդու)

1) Արտադրվում է խրոմե սև կաշվից, բաղկացած է վերնամասից, միջատակից, արտաքին ներքանից (ներքանից և կրունկից): Կրնկամասը՝ կոճերից ցածր, որը պետք է ծածկի ոտնաթաթի հետևի ամրող մակերևույթը, պետք է ունենա կողերից ձգվող էլաստիկ ժապավեն (շտիրլետ): Կրունկը՝ փաթաթված երեսամասի նյութով, բարձրությունը՝ 5 սմ, քթամասը՝ կոշտ: Կոշիկի ներսի ներդիրը բնական կաշվից է, տակացուն և միջատակը՝ կաշվից:

45. Գոտի' տարատի, սինթետիկ

1) Գոտին 35 մմ լայնությամբ է, մետաղյա ճարմանդով, սինթետիկ գործվածքից:

46. Գարնանային-աշնանային անձրևանց (տղամարդու)

1) Անձրևանցն ունի երկկարանի ներկարված թևքեր, ծալովի օճիք և դարձածալ, օճիքի միացման կարում մշակված է կախիչ: Հետևամասին և առաջամասին մշակված են վրակարված կոկետկաներ: Առաջամասում մշակված են շերտիկով կողքի գրապաններ: Հետևամասն ունի միջնակար, որը նույնպես վերին կտրվածքով է՝ 2 կտորից, և ունի երկասեղանի զարդակար՝ ամբողջ եզրագծով: Անձրևանցի օճիքը կտրված կանգունակով է: Զախ առաջամասի աստաղին մշակված է շերտիկով ծոցագրապան, որը կոճկում է օդային օղակով և կոճակով: Անձրևանցը կապվում է 4-4,5 սմ լայնությամբ գոտիով, որն անցկացվում է կողքերի կարերում մշակված կամրջակների միջով: Գոտին կոճկում է պլաստմասսայե ճարմանդով և գոտու վրա մշակված կամրջակով: Անձրևանցը կոճկում է մաքսային ծառայության խորհրդանշից 5 կոճակ-օղակներով՝ գաղտնի կոճկածքով: Լանջափեշի, օճիքի, գոտու, գրապանի, կոկետկաների եզրերը մշակված են 0.1-0.7 սմ լայնությամբ զուգահեռ զարդակարերով: Գաղտնի կոճկածքը մշակվում է 6 սմ լայնությամբ լայն զարդակարերով: Անձրևանցի երեսացուն մուգ կապոյտ գույնի գործվածքից է, անջրանցիկ՝ անձրևանցային (210 գր. քառ. մետր խտությամբ, 100 տոկոս Պ/Է): Աստաղը՝ մետաքսա, ԳՕՍ-2272-96 8-C5-BIII արտիկուլի կամ համարժեք մուգ կապոյտ գույնի կտորից: Ներդիրը մշակված է և ունի կոճակներով կոճկող հանովի միջուկ՝ բրդյա գործվածքից: Ներքսի մասում ունի 20 սմ բացվածք: Զախ թևին կարվում է մաքսային ծառայության տարբերանշանը, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսաղիրների համար:

47. Մետաղական տարբերանշան

1) Տարբերանշանը մետաղից է՝ 80 մմ x 55 մմ չափսի, գունավոր, մաքսային ծառայության խորհրդանշանն է, ներքևում դաշվում է մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների վկայականի համարը: Ամրացվում է փակվող ասեղով:

48. Վերարկու' ձմեռային, բրդյա (տղամարդու)

1) Վերարկուն մուգ կապոյտ, բրդյա կտորից է (360 գր. քառ. մետր խտությամբ, 80 տոկոս բուրդ, 20 տոկոս Պ/Է), ուղիղ ուրվագծով մինչև գոտկատեղը ձգվող գոտիով: Վերարկուն կոճկում է չորս կոճակ-օղակներով և գաղտնի կոճկածքով: Թիկունքը և առաջամասը մշակված են վերին կտրվածքով: Լանջափեշերի ներքսի մասում թեք ներկարված գրապաններ են: Թեքերը գաղտնակարված թեզանիքներով են: Վերարկուն

մետաքսյա աստաղով և ծոցագրպաններով է: Հետևամասն ունի միջնակար, վերարկուի օձիքը կտրված կանգունակով է: Վերարկուի առաջամասերի և հետևամասերի աստաղները մգդակարված են ներդիրով, որին ամրացվում է մեմբրանն տաքացուցիչ (100 տոլու պոլիէտեր, 200 գր. քառ. մետր խտությամբ): Զախ առաջամասի աստաղին մշակված է շերտիկով ծոցագրպան: Վերարկուն կապվում է գոտիով, որն անցկացվում է կողքերի կարերում մշակված կամրջակների միջով: Գոտին կոճկվում է պլաստմասային ճարմանդով: Երկարությունը՝ մինչև ծունկ: Կարվում են ուսաղիրներ և ձախ թևին՝ մաքսային ծառայության խորհրդանշանով թևքանշան:

49. Գլխարկ՝ բրդյա

1) Գլխարկը մուգ կապույտ կտորից է (317 գր. քառ. մետր խտությամբ, 67 տոլու բուրդ, 33 տոլու Պ/Է)՝ գլխարկարողորքով: Գլխարկարողորքն արհեստական սև կաշվից է, ցանցատիպ նախշով, ունի 4 սմ լայնություն, որի վրա 2 փոքր մետաղյա կոճակով ամրացված է ոսկեզօծ զարդապարան (գոտի)՝ գլխարկահովարով. հովարը հավաքովի է, սև գույնի, արտաքինից լաքապատ, իսկ ներսամասը՝ թավշյա կտորից: Գլխարկը էլեկտրաստվարաթղթե ներդիրով և 3,5 սմ լայնքով արհեստական կաշվե շրջանակով է: Առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է ոսկեգույն մետաղից մեծ գլխարկանշան՝ 8 սմ երկարությամբ, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարրերանշանի պատվերով:

50. Մորթե, ձմեռային, ականջակալով գլխարկ (տղամարդու)

1) Գլխարկը բաղկացած է քառասեպանի թասակից, ճակատային մասից (հովար), որը լաքապատ է, վերևու հավաքովի և ականջակալներով՝ ծոծրակամասից: Ականջակալների վրա կարված են 6 հատ ամինապլաստե՝ 14-17 մմ տրամագծով մոխրագույն կոճակներ և 10-14 մմ լայնությամբ և 15 սմ երկարությամբ երիգով կապիչներ: Ականջակալներով գլխարկը կարվում է գործվածքային մուգ կապույտ մորթուց՝ 890 գրամ 1 քառ. մետր մակերեսային խտությամբ բրդյա մորթախավով: Գլխարկահատակը կարվում է գլխարկների համար նախատեսված մուգ կապույտ մահուղից, 1 քառ. մետր մակերեսային խտությունը՝ 464 գրամ, բաղադրությունը՝ 77 տոլու բուրդ և 23 տոլու վիսկոզ: Ներսամասը կարվում է 142 արտիկուլի կամ համարժեք կապույտ բամբակյա կտորից (բիազ): Ներսից վատինը կարվում է բամբակյա թափանցակար քաթանից և տերևավոր վուշ բամբակից: Ճակատամասի հովարի, գլխարկարողորքի և ականջակալների ներսից դրվում է կենցաղային բամբակյա թանգիֆ (մատլյա): Ճակատամասի հովարի բարձրությունը՝ սկսած 54 չափսի գլխարկից, պետք է լինի 8,8 սմ հաջորդաբար յուրաքանչյուր

չափսին ավելանում է 2 մմ: Ծոծրակամասի բարձրությունը՝ սկսած 54 չափսի գլխարկից, պետք է լինի 8,2 սմ հաջորդաբար յուրաքանչյուր չափսին ավելանում է 2 մմ: Ականցակալի երկարությունը միացման կարից՝ սկսած 54 չափսի գլխարկից, պետք է լինի 18 սմ հաջորդաբար յուրաքանչյուր չափսին ավելանում է 5 մմ:

Աշ ականչակալին կարվում են 3 կոճակներ՝ հետևյալ հերթականությամբ. 1-ինը դիմային եզրից 1,5 սմ և թասակի միացման կարից 2,5 սմ հեռավորության վրա: 2-րդ կոճակը կարվում է 1-ին կոճակից 5,2 սմ և դիմային եզրից 1,8 սմ հեռավորության վրա: 3-րդ կոճակը կարվում է ականչակալի մեջտեղում, վերին եզրից 1,5 սմ հեռավորության վրա: Զախ ականչակալի վրա կարվում են 3 կոճակներ՝ հետևյալ հերթականությամբ. 1-ինը դիմային եզրից 1,5 սմ և թասակի միացման կարից 2,5 սմ հեռավորության վրա: 2-րդ կոճակը կարվում է 1-ին կոճակից 8,2 սմ և դիմային եզրից 1,8 սմ հեռավորության վրա: 3-րդ կոճակը կարվում է թասակի միացման կարից 13,4 սմ և դիմային եզրից 8,8 սմ հեռավորության վրա: Գլխարկահատակի կենտրոնում ներսից արվում է շեղանկյուն դրոշմ, որի վրա արտացոլվում են գլխարկի չափսը, տարեթիվը և արտադրող կազմակերպության անվանումը:

51. Կրծքի մակագրություն

Վերնազգեստի կրծքամասի վրա ամրացվող կտոր՝ 13 x 4 սմ չափսով, որի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված են «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը:

52. Թեքանշան

Վերնազգեստի թեքանշանը 80 x 100 մմ չափսով է: Կտորի վրա ասեղնագործված է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանը:

53. Ձեռնոց՝ սև, հնգմատնյա

1) Ձեռնոցը բնական սև կաշվից է՝ ամրողական հնգմատնյա կամ կտրվածքով:

III. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿՐՏՍԵՐ ԼԵՅՏԵՆԱՆՏՆԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՆԴԱՊԵՏԻ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՀԱՄԱԶԳԵՍՏԸ

54. Գլխարկ՝ ականչակալներով

1) մորթուց. թաղկացած է թասակից, ականչակալներից և ճակատային մասից (հովար). թասակը չորստապականի է, հովարի առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է

Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով ոսկեգույն մետաղից զլիսարկանշան:

55. Գլխարկ՝ «Թիլոտկա» տեսակի

1) մուգ կապույտ կտորից. կազմված է երկարացված հատակի 2 մասից, 2 պատից և 2 փեշիկից, առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով ոսկեգույն մետաղից զլիսարկանշան:

56. Կիսավերարկու՝ ձմեռային, ուսադիրներով

1) մուգ կապույտ կտորից, հանվող մորթե օճիքով, ուղիղ ուրվագծով և տաք ներդիրով. կոճկվում է կափույրով ծածկվող շղթայով, թիկունքը՝ վերին կտրվածքով, լանջափեշերի ներքսի մասերում՝ մեծ, վրադիր գրապաններ, իսկ վերևի մասում՝ ներկարված ձևավոր կափույրով կոճկվող փոքր գրապաններ, աստաղը՝ սինթետիկ, ձախ կողմում ունի ծոցագրապան, ուսադիրները՝ կարվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշանով:

57. Տարագարամկոն՝ կիսաբրդյա, ուսադիրներով

1) մուգ կապույտ կտորից, հետծալված օճիքով, միափեշ, միակող 3 ոսկեգույն կոճակով. կրծքամասը՝ սեղմոններով, փեշերի ներքսի մասերում՝ ներկարվող, կափույրով գրապաններ, օճիքի ձախ և աջ կողմերում ամրացվում են ոսկեգույն մետաղից Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշաններ, թիկունքի մասում երկու կողմից՝ թևատակից մինչև փեշ կորագիծ կարով, աստաղը՝ մետաքսա, ծոցագրապաններով, կոճակները՝ ոսկեգույն, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով, ուսադիրները՝ կարվող, Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշաններով:

58. Բաճկոն՝ կիսաբրդյա, ուսադիրներով

1) մուգ կապույտ կտորից, հանվող մորթե օճիքով, ուղիղ ուրվագծով. կոճկվում է կափույրով ծածկվող շղթայով, կրծքամասի 2 կողմերում տեղադրված են վրադիր գրապաններ՝ կափույրներով, լանջափեշի ներքսում վրադիր կպչուն ժապավենով փակվող կափույրով թեք գրապաններ, մեջքամասը՝ վերին կտրվածքով, թևերը՝ ներկարված են, ավարտվում են էլաստիկ ժապավեններով մշակված թևածալերով, որոնց վրա՝ կարգավորիչ երիգ կոճամով, գոտկատեղում գոտի՝ բաց կամրջակներով (5 հատ), որոնք

փակվում են կոճգամով, աստառ՝ մետաքսյա, ծոցագրպաններով. բաճկոնն ունի տաք ներդիր, որն անշատվում և միացվում է շղթայով և կոճգամներով, կրծքամասի՝ աջ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղ-նազործված «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, մեջքամասի վերին կտրվածքից ներքև ամրացվում են կտորի վրա անգլերենով ասեղնազործված «Customs service» բառերը, ուսադիրները կտորից՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշանով:

59. Կիսաշրջազգեստ՝ կիսաբրդյա, կիսաբամբակյա

1) մուգ կապույտ կտորից, ուղիղ կարվածքով, երկկողմանի սեղմոններով, աստառով, գոտին՝ գոտեմակօղերով, հետևամասում՝ բաց ծալվածքով, կոճկում է մեկ կոճակով և շղթայով:

60. Տաքատ՝ կիսաբրդյա, կիսաբամբակյա

1) մուգ կապույտ կտորից. առաջամասը՝ մշակված սեղմոններով, գոտին՝ գոտեմակօղերով, կոճկում է ձախ կողմից՝ մեկ կոճակով և շղթայով, մետաքսյա աստառով, արտաքին գրպանները՝ թեք, փողքերի ծայրերը՝ թեզանիքներով:

61. Սվիտեր

1) մուգ կապույտ բրդյա գործվածքից, կլոր վզով, ուրվագիծը՝ ուղիղ, ներքևում երկտակ, թևքերը ներկարված են և ավարտված երկտակ թևքածալով, ուսերին և թևերի արմուսկատեղերին կարված է մուգ կապույտ կտոր, ուսերին կտորից կարված ուսադիրներն ամրացվում են կոճգամով:

62. Վերնաշապիկ՝ կարճաթև (ամառային), ուսադիրներով

1) մաքսային ձևակերպումներ և փաստաթղթային գործառնություններ իրականացնող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ սպիտակ կտորից, մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ մուգ կապույտ կտորից. ծալովի օձիքով, կրծքամասում՝ կոճակով կոճկուղ ձևավոր կափույրով և շերտակարով վրադիր գրպաններ, ուղիղ գոտիով, կարագծերին՝ առաձգական ժապավեններ, հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, կոճկում է 8 կոճակով, աջ կտրվածքը՝ շերտակարով, թևքերը՝ կարճ, ուղիղ թևքածալերով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար, կրծքամասի՝ աջ կողմի գրպանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնազործված «Մաքսային

ծառայություն» և «Customs service» բառերը, իսկ ձախ կողմի գրապանի կափոյրի վրա՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մետաղյա տարրերանշանը:

63. Վերնաշապիկ՝ երկարաթև (ամառային կամ ձմեռային), ուսադիրներով

1) մաքսային ձևակերպումներ և փաստաթղթային գործառնություններ իրականացնող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ սպիտակ կտորից, մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար՝ մուգ կապույտ կտորից. օճիքը՝ կանգուն կտրվածքով, կրծքամասում՝ կոճակով կոճկվող ձևավոր կափոյրով և շերտակարով վրադիր գրաններ, ուղիղ գոտիով, կարագծերին՝ առաձգական ժապավեններ, հետևամասը՝ վերին կտրվածքով, կոճկվում է 8 կոճակով, աջ կտրվածքը՝ շերտակարով, թևքերը՝ երկար, 2 կոճակով կոճկվող թեզանիքներով, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսադիրների համար, կրծքամասի աջ կողմի գրապանի վերևամասում ամրացվում են կտորի վրա հայերենով և անգլերենով ասեղնագործված «Մաքսային ծառայություն» և «Customs service» բառերը, իսկ ձախ կողմի գրապանի կափոյրի վրա՝ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության մետաղյա տարրերանշանը. սպիտակ կտորից երկարաթև վերնաշապիկի հետ պարտադիր կրում են մուգ կապույտ փողկապ:

64. Փողկապ՝ մուգ կապույտ

1) ունի 2 շերտ ուղղանկյուն ուրվագծով ձևվածք. պատրաստի տեսքն ավարտվում է ներքևում՝ ուղղանկյունով, վերևում՝ մշտական հանգույցով, վերնաշապիկի օճիքի տակ ամրանում է առաձգական ժապավենով և ամրակով, երկարությունը՝ 17-19 սմ:

65. Վզպատ թաշկինակ՝ սպիտակ, մոխրագույն

1) տրիկոտաժե վզպատ թաշկինակ, լայնքը՝ 24 սմ, երկարությունը՝ 120 սմ:

66. Շապիկ՝ տրիկոտաժե

1) ուղիղ ձևվածք, սպիտակ կարճաթև կամ երկարաթև, կլոր օճիքով՝ մաքսային ձևակերպումներ և փաստաթղթային գործառնություններ իրականացնող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար.

2) ուղիղ ձևվածք, մուգ կապույտ, կարճաթև կամ երկարաթև, կլոր օճիքով՝ մաքսային զննում և հատուկ հանձնարարություններ կատարող մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համար:

67. Գոտի՝ տարատի, սինթետիկ

1) 35 մմ լայնությամբ, մետաղյա ճարմանդով:

68. Կիսաճտրավոր կոշիկ

1) սև գույնի կաշվից, երեսամասը՝ ամբողջական կամ կտրված քթամասով, երկարացված ձևավոր հետևամասերով, կրունկը՝ մինչև 55 մմ բարձրության, ճաքերի վերնամասերը ծալված աստաղի հետ միացված են փափուկ միջադիրով, լեզվակը միացված է առաջամասին:

69. Կոշիկ

1) սև գույնի կաշվից, երեսամասը՝ ամբողջական, հետևամասի և առաջամասի հետ ծալված եզրերով, ներբանը ձևավորված է պոլիուրետանից՝ սոսնձով միացման մեթոդով, կրունկը՝ մինչև 5 սմ բարձրության՝ փաթաթված երեսամասի նյութով:

70. Թիկնոց-ուսնոց՝ կրելու գոտիով

1) մուգ կապույտ, անջրանցիկ կտորից, ուղիղ ուրվագծով, օճիքը՝ կենտրոնական 5 կոճակով կոճկվող գաղտնի հանգույցով, լանջափեշերի վրա՝ թեք ներկարված միջանցիկ բացվածքներ, հանվող գլխանոցով, օճիքը՝ ծալովի, մեջքամասը՝ դեպի դուրս բացվող վերին կարով:

71. Ձեռնոց

- 1) բրոյա, սև, հինգմատնյա.
- 2) սինթետիկ, սպիտակ, հինգմատնյա:

72. Սպայական կաշվե կոշիկ (կանացի)

1) Արտադրվում է խրոմե սև կաշվից, բաղկացած է վերնամասից, միջատակից, արտաքին ներբանից (ներբանից և կրունկից): Կրնկամասը՝ կոճերից ցածր, որը պետք է ծածկի ոտնաթաթի հետևի ամբողջ մակերևույթը, պետք է ունենա կողերից ձգվող էլաստիկ ժապավեն (շտիրլետ): Կրունկը՝ փաթաթված երեսամասի նյութով, բարձրությունը՝ 5 սմ: Քթամասը կոշտ է: Կոշիկի ներսի ներդիրը՝ բնական կաշվից: Տակացուն և միջատակը՝ կաշվից:

73. Կիսաճտրավոր կոշիկ (Կոմանդո)

1) Ճտքամասը կոմքինացված՝ խրոմե սև կաշի և հատուկ ջրակայուն մշակմամբ կոշկեղենի գործվածք՝ «Կոռողուա 1500» կամ համարժեք: Կոշիկի տակացուն ձևավորված է հատուկ ջերմակայուն համաձուլված ուստինից: Տակացուն ամրացվում է սոսնձով

և ամրակարվում է: Շտքերի բարձրությունը 25 սմ +- 0.5 սմ, կոշկաքուղերի օղակները՝ D-ձևի (արագ): Շտքերը միանում են պլաստմասսայե շղթայով: Լեզվակը՝ բարձր, ամրակարված ամբողջ երկարությամբ: Երեսամասը՝ ամբողջական առաջամասով, երկարացված հետևամասերով, կրունկը՝ մինչև 55 մմ բարձրությամբ: Ներքանների եզրերը՝ վրա քաշվող մասերի հետ՝ կարերով, միացման մեթոդը՝ սոսնձով և գամերով:

74. Գարնանային-աշնանային անձրևանց (կանացի)

1) Անձրևանցն ունի երկկարանի ներկարված թևքեր, ծալովի օճիք և դարձածալ, օճիքի միացման կարում մշակված է կախիչ: Հետևամասին և առաջամասին մշակված են վրակարված կոկետկաներ: Առաջամասում մշակված են շերտիկով կողքի գրաններ: Հետևամասն ունի միջնակար, որը նույնպես վերին կտրվածքով է՝ 2 կտորից, և ունի երկասեղանի զարդակար՝ ամբողջ եզրագծով: Անձրևանցի օճիքը կտրված կանգունակով է: Զախ առաջամասի աստաղին մշակված է շերտիկով ծոցագրապան, որը կոճկում է օղային օղակով և կոճակով: Անձրևանցը կապվում է 4-4,5 սմ լայնությամբ գոտիով, որն անցկացվում է կողքերի կարերում մշակված կամրջակների միջով: Գոտին կոճկում է պլաստմասսայե ճարմանդով և գոտու վրա մշակված կամրջակով: Անձրևանցը կոճկում է մաքսային ծառայության խորհրդանշը՝ 5 կոճակօղակներով՝ գաղտնի կոճկվածքով: Լանջափեշի, օճիքի, գոտու, գրապանի, կոկետկաների եզրերը մշակված են 0.1-0.7 սմ լայնությամբ գուգահեռ զարդակարերով: Գաղտնի կոճկվածքը մշակվում է 6 սմ լայնությամբ լայն զարդակարերով: Անձրևանցի երեսացուն մուգ կապույտ գույնի գործվածքից է՝ անջրանցիկ՝ անձրևանցային (210 գր. քառ. մետր խտությամբ, 100 տոկոս Պ/Է): Աստաղը՝ մետաքսյա, ԳՕՍ-2272-96 8-C5-BIII արտիկուլի կամ համարժեք մուգ կապույտ գույնի կտորից: Ներդիրը մշակված է և ունի կոճակներով կոճկվող հանովի միջուկ՝ բրդյա գործվածքից: Ներքնի մասում ունի 20 սմ բացվածք: Զախ թևին կարվում է մաքսային ծառայության տարրերանշանը, ուսերին՝ գոտեմակօղեր՝ ուսաղիրների համար:

75. Վերարկու' ձմեռային բրդյա (կանացի)

1) Վերարկուն մուգ կապույտ, բրդյա կտորից է (360 գր. քառ. մետր խտությամբ, 80 տոկոս բրորդ, 20 տոկոս Պ/Է)՝ ուղիղ ուրվագծով մինչև գոտկատեղը ձգվող գոտիով: Վերարկուն կոճկում է չորս կոճակօղակներով և գաղտնի կոճկվածքով: Թիկունքը և առաջամասը մշակված են վերին կտրվածքով: Լանջափեշերի ներքնի մասում թեք ներկարված գրապաններ են: Թեկերը գաղտնակարված թեզանիքներով են: Վերարկուն մետաքսյա աստաղով և ծոցագրապաններով է: Հետևամասն ունի միջնակար, վերարկուի

օձիքը կտրված կանգունակով է: Վերարկուի առաջամասերի և հետևամասերի աստաները մգղակարված են ներդիրով, որին ամրացվում է մեմբրանե տաքացուցիչ (100 տոկոս պոլիէսթեր, 200 գր. քառ. մետր խտությամբ): Զախ առաջամասի աստաղին մշակված է շերտիկով ծոցագրապան: Վերարկուն կապվում է գոտիով, որն անցկացվում է կողքերի կարերում մշակված կամրջակների միջով: Գոտին կոճկվում է պլաստմասայե ճարմանդով: Երկարությունը՝ մինչև ծունկ: Կարվում են ուսաղիրներ և ձախ թևին՝ մաքսային ծառայության խորհրդանշանով թևքանշան:

76. Վզպատ

1) Վերարկուի օձիքի տակից օգտագործվող տրիկոտաժե վզպատ: Լայնությունը՝ 24 սմ, երկարությունը՝ 120 սմ:

77. Գլխարկ՝ «Պիլոտկա» տեսակի

1) Գլխարկը մուգ կապույտ կտորից է, հիմնական գործվածքը կիսաբրդյա, 2311 արտիկուլի: Պիլոտկան կազմված է հատակից, պատերից և կողերից: Ծալվածքի բարձրությունը առջևում 6 սմ է, հետևամասում 7 սմ, ընդհանուր բարձրությունը կենտրոնում 12 սմ է, առաջամասում 9,5 սմ, հետևամասում՝ 10 սմ: Վերծալված եզրակարերին դրվում է կարմիր գույնի մահուղից երիզ, հատակը, պատերը և կողերը կիսաբրդյա կտորից են: Պիլոտկայի վերին մասն ունի 3-ական օդափոխիչ՝ մետաղյա 4 մմ տրամագծով անցքեր: Պիլոտկայի ներսի կողմից դրվում է ԳՕՍ-2272-96 8-C5-B1Ш արտիկուլի կամ համարժեք սև գույնի աստան և 2,5 սմ լայնությամբ շրջանակ՝ արհեստական կաշվից: Առջևի կենտրոնական մասում ամրացվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով ուկեգույն մետաղյա գլխարկանշան:

78. Մորթե, ձմեռային, ականջակալով գլխարկ (կանացի)

1) Գլխարկը բաղկացած է քառասեպանի թասակից, ճակատային մասից (հովար), որը լաքապատ է, վերևուն՝ հավաքովի, և ականջակալներով՝ ծոծրակամասից: Ականջակալների վրա կարված են 6 հատ 14-17 մմ տրամագծով ամինապլաստե մոխրագույն կոճակներ և 10-14 մմ լայնությամբ ու 15 սմ երկարությամբ երիզով կապիչներ: Ականջակալներով գլխարկը կարվում է գործվածքային մուգ կապույտ մորթուց 890 գրամ 1 քառ. մետր մակերեսային խտությամբ բրդյա մորթախավով: Գլխարկահատակը կարվում է գլխարկների համար նախատեսված մուգ կապույտ մահուղից, 1 քառ. մետր մակերեսային խտությունը՝ 464 գրամ, բաղադրությունը՝ 77 տոկոս բուրդ և 23 տոկոս վիսկոզ: Ներսամասը կարվում է 142 արտիկուլի կամ համարժեք կապույտ բամբակյա կտորից (բիազ):

Ներսից վատինը կարվում է բամբակյա թափանցակար քաթանից և տերևավոր վուշ-բամբակից: Ճակատամասի հովարի, գլխարկաբոլորքի և ականջակալների ներսից դրվում է կենցաղային բամբակյա թանզիֆ: Ճակատամասի հովարի բարձրությունը՝ սկսած 54 չափսի գլխարկից, պետք է լինի 8,8 սմ, հաջորդաբար յուրաքանչյուր չափսին ավելանում է 2 մմ: Ծոծրակամասի բարձրությունը՝ սկսած 54 չափսի գլխարկից, պետք է լինի 8,2 սմ, հաջորդաբար յուրաքանչյուր չափսին ավելանում է 2 մմ: Ականջակալի երկարությունը միացման կարից՝ սկսած 54 չափսի գլխարկից, պետք է լինի 18 սմ, հաջորդաբար յուրաքանչյուր չափսին ավելանում է 5 մմ: Աջ ականջակալին կարվում են 3 կոճակներ՝ հետևյալ հերթականությամբ. 1-ինը՝ դիմային եզրից 1,5 սմ և թասակի միացման կարից 2,5 սմ հեռավորության վրա, 2-րդ կոճակը կարվում է 1-ին կոճակից 5,2 սմ և դիմային եզրից 1,8 սմ հեռավորության վրա, 3-րդ կոճակը կարվում է ականջակալի մեջտեղում, վերին եզրից 1,5 սմ հեռավորության վրա: Զախ ականջակալի վրա կարվում են 3 կոճակներ՝ հետևյալ հերթականությամբ. 1-ինը՝ դիմային եզրից 1,5 սմ և թասակի միացման կարից 2,5 սմ հեռավորության վրա, 2-րդ կոճակը կարվում է 1-ին կոճակից 8,2 սմ և դիմային եզրից 1,8 սմ հեռավորության վրա, 3-րդ կոճակը կարվում է թասակի միացման կարից 13,4 սմ և դիմային եզրից 8,8 սմ հեռավորության վրա: Գլխարկահատակի կենտրոնում ներսից արվում է շեղանկյուն դրոշմ, որի վրա արտացոլվում են գլխարկի չափսը, տարեթիվը և արտադրող կազմակերպության անվանումը:

IV. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՏՈՒԿ ԿՈՉՈՒՄՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐԱՆՇԱՎՆԵՐԻ ՁԵՎԵՐԸ

79. Մաքսային ծառայության հատուկ կոչումների տարբերանշաններն են՝

- 1) մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների ուսադիրները.
- 2) մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների թևքանշանները:

V. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՈՒՍԱԴԻՐՆԵՐԸ

80. Մաքսային ծառայության գեներալ-լեյտենանտի և գեներալ-մայորի ուսադիրները (ձև N 1)

- 1) Ուղղանկյուն են. մակերեսը՝ հյուսքեն, կապոյտ (տոնականը՝ ոսկեգույն) հատուկ գործվածքով, կարմիր եզրակարերով, վերևամասում՝ բազմանկյուն կտրվածքով: Ըստրիված կոչմանը համապատասխան՝ մաքսային ծառայության գեներալ-լեյտենանտի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա տեղադրվում են 2, գեներալ-մայորի կոչում

ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա՝ մեկ ուկեզօծ թելով ասեղնագործված, 22 մմ տրամագծով հնգաթև աստղեր: Ուսադիրներն ամրացվում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով մեկական ուկեզույն կոճակով:

81. Մաքսային ծառայության կրտսեր լեյտենանտից մինչև մաքսային ծառայության գնդապետի ուսադիրները (ձև N 2)

1) Ուղարկյուն են. Մակերեսը՝ մուգ կապույտ գործվածքով, վերնամասը՝ բազմանկյուն, ուկեզույն մակաշերտով: Մաքսային ծառայության գնդապետի, փոխգնդապետի և մայորի կոչումներ ունեցող ծառայողները կրում են 2 մակաշերտով, իսկ կապիտանի, ավագ լեյտենանտի, լեյտենանտի և կրտսեր լեյտենանտի կոչում ունեցող ծառայողները՝ 1 մակաշերտով ուսադիրներ:

2) շնորհված կոչմանը համապատասխան՝

ա. մաքսային ծառայության գնդապետի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա տեղադրվում են 20 մմ տրամագծով երեք, փոխգնդապետի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա՝ երկու, մայորի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա՝ մեկ, ուկեզօծ հնգաթև աստղեր,

բ. մաքսային ծառայության կապիտանի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա տեղադրվում են 13 մմ տրամագծով չորս, ավագ լեյտենանտի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա՝ երեք, լեյտենանտի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա՝ երկու և կրտսեր լեյտենանտի կոչում ունեցող ծառայողների ուսադիրների վրա՝ մեկ, ուկեզօծ հնգաթև աստղեր,

գ. գնդապետի, փոխգնդապետի և մայորի ուսադիրների վրա տեղադրվում են 20 մմ լայնքով ուկեզօծ թելերով հյուսքաձև գործվածքի մեկ շերտ՝ ուսադիրի ստորին եզրից 5 մմ հեռավորության վրա, ուսադիրի երկայնական առանցքային գծին ուղղահայաց,

դ. կապիտանի, ավագ լեյտենանտի, լեյտենանտի և կրտսեր լեյտենանտի ուսադիրների վրա տեղադրվում են 10 մմ լայնքով ուկեզօծ թելերով հյուսքաձև գործվածքի շերտ՝ ուսադիրի ստորին եզրից 5 մմ հեռավորության վրա, ուսադիրի երկայնական առանցքային գծին ուղղահայաց.

3) ուսադիրները վերին մասում ամրացվում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով մեկական ուկեզույն կոճակով: Կոճակից 5 մմ հեռավորության վրա տեղադրվում է ուկեզույն մետաղից Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանը:

VI. ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ԹԵՎՔԱՆՇԱՆՆԵՐԸ

82. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմնի հանրային ծառայողները համագգեստի ձախ թևին՝ ուսակարից 80 մմ ներքև, կրում են Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանի պատկերով թևանշան: Թևանշանը՝ 80 մմ X 100 մմ չափսերով. կտորի վրա գունավոր տպագրվում կամ ասեղնագործվում է Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ծառայության տարբերանշանը:

83. Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմնի հանրային ծառայողների համագգեստի աջ թևին՝ ուսակարից 80 մմ ներքև, կրում են ծառայության բնույթը խորհրդանշող համապատասխան թևանշաններ, որոնց նկարագրերը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահը:»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Է. ԱՂԱՋԱՆՑԱՆ

Qù N 1

Qù N 2

